

BÍRÓ LÁSZLÓ

A Család Évéről

Sokan kérdezik: „A Család Évét az egyház azért rendelte el, mert a család válságban van?” Nem szeretem az ilyen kérdéseket azért, mert nem a család van válságban, hanem az ember. Az ember, aki feledi önmaga transzcendens voltát. Benedek pápa gondolata: „Aki feledteti az emberrel a lét szellemi dimenzióját, az megalázza az embert és képtelenné teszi arra, hogy a szeretet kultúráját építse, pusztán a halál civilizációját képes szolgálni.”

Azért sem szeretem, ha a válság felől közelítjük a Család Évét, mert ha mindig a krízisről beszélünk, mi magunk is hozzájárulunk a krízis elmélyítéséhez. A Család Évének hármasság programja lehet.

1. *Ünnepelni a családot*: Jézus Urunk a filippi levél tanúsága szerint „kiüresítette önmagát”, de egy dolgról mégsem mondott le, hogy Mária és József házasságában testesült meg. Ezzel nemcsak Mária és József házasságát szentelte meg, hanem minden családot is. II. János Pál pápa újra meg újra hangsúlyozta, hogy *a család örömbír, a család evangélium*. A Család Éve arra hív bennünket, hogy ünnepeljük ezt az evangéliumot, ne pedig temessük a házasságon alapuló család intézményét. A mexikói világkongresszuson az egyik előadó a házasságra alapított családot világörökségnek nevezte. Mindig ünnepi pillanat találkozni egy művészi alkotással: az igazzal, a jóval és a széppel. Ritkán állunk meg, hogy elgondolkozzunk azon, hogy mi minden gazdaságot kaptunk szüleink, nagyszüleink házasságán keresztül; és akik házasságában élnek, mennyi minden ajándékot adhattak és kaphattak a családon keresztül. A Család Éve elcsöndesedésre hív: családi beszélgetésekre, hogy mélyről jövően örüljünk a házasságon alapuló család evangéliumának.
2. *Tanúskodni a családról*: 2010 novembere végén, Rómában a Családok Pápai Tanácsának szervezésében kongresszust rendeztek ezzel a témával: „A család az evangelizáció alanya”. (Korábban az egyház az evangelizáció tárgyát látta a családban, II. János Pál pápa tanította, hogy a család az evangelizáció alanyává kell, hogy váljék.) A kongresszus arról szólt, hogy a család az evangelizáció alanya – *önmagán belül*: családi katekézisek által, a családi imádság által, amikor közreműködik a gyermekek elsőáldozási-, bérnelvétel felkészítésében, amikor megvitatják egymással hitbéli tapasztalataikat; valamint a család az evangelizáció alany önmaga körül: *az egyházközösség felé*, amikor bekapcsolódik a házassági felkészítésbe, amint családi csoportokat

alkot. II. János Pál pápa tanítja, hogy az egyházközségek arculata olyan, amilyenné az azt alkotó családok formálják. A családokból nyeri az egyházközség atyai és anyai vonásait.

De a család az evangelizáció alanya, *a társadalom felé* is, amikor akár lobbit alkotva is küzd azért, hogy a társadalom családbaráttá formálódjék, amikor a társadalom humán tökéjének nagy részét biztosítja, amikor példát mutat és segít más családoknak.

A konferencia végső kicsengése mégsem az aktivizmusra való biztatás volt: az egyik bíboros arról beszélt, hogy az evangelizáció első alanya maga a Szent Család volt, amelynek ölen ott élt a megtestesült Ige: elhozta Mária és József házasságába a Szentháromságos életstílust, és ezt sugározta környezete felé. A szentségi házasság úgy tud tanúskodni a családról, ha elmélyíti egységét a házasság szentségében jelenlévő Krisztussal, a szentáldozás, a bűnbánat szentsége, a személyes imádság és a kölcsönösen megélt szeretet által. Vagyis a szentségi házasság azáltal lesz hiteles tanúságtevő a családról, ha II. János Pál pápa üzenetének engedelmeskedik: Család légy az, ami vagy. Vagy megvalósul a másik igazság: előbb lenni, azután tenni. Tanúskodni a család evangéliumáról elsődlegesen tehát nem aktivizmust jelent, hanem hiteles keresztény életet.

3. *Tudatosítani, hogy a család pótolhatatlan érték a társadalom felé.* Érdeemes párhuzamot vonni a család és a társadalom hatásai között. Míg a társadalom az adok-veszek törvényét követi, addig a család az ajándékozás helye. Ajándék vagyunk egymás számára nemcsak én magam, hanem mindazok a lelki, szellemi és anyagi javak, amelyek az adott személyen keresztül érkeznek el a családba.

A társadalom az egyes embert egy-egy szempontból értékeli csupán, legtöbbször szakmai teljesítménye felől. A család a személy egészét szereti. A társadalomban funkcionálisak a kapcsolatok, a családban személyesek. Nagy baj, ha már ott is tárgyként, eszközként, élvezeti cikként használják egymást. A társadalomban egyre inkább elszigetelődnek egymástól az emberek: tómbol az individualizmus, a közjó felejtése. A családban még él a szolidaritás, a társadalomban a globalizmus tómbol. A család még a diktatúrákkal szemben is képes megőrizni a nemzeti, vallási, családi identitást, értékeket, hagyományokat. Még sok mindent fel lehetne sorolni azon értékek közül, amit a család tesz le a társadalom asztalára. Talán még egyet megemlítek: a munkahelyen, a társadalmi élet egyes frontjain sokszor kapnak sebet az emberek, a család képes begyógyítani azokat. Fontos tudatosítani, mely értékeket ajándékoz a család a társadalomnak, ezért a házasságon alapuló család joggal várja el, hogy a társadalom részéről pozitív diszkriminációban részesüljön, hogy ne hamisítsák meg fogalmát, hogy ne attól zengjen a média, hogy a család mekkora gondja a társadalomnak, hanem ismerjük be, hogy *a család a problémák megoldása a társadalom számára is.*

A Család Éve tehát megújulásra szeretne meghívni bennünket mind az egyes családok, mind a magyar egyház és a magyar társadalom szintjén, ugyanakkor fontos felhívni a figyelmet még néhány területre:

4. *A családi életre nevelés:* Szerre az országban sok szép példát látunk erre. A családi életre nevelés több mint a szexuális felvilágítás, több mint a fogamzásgátló propagandája, illetve terjesztése annak hangsúlyozásával, hogy a szexualitás legfenyegetőbb következménye az Élet, amellyel szemben minden áron védekezni kell.

A családi életre nevelünk, amikor a Jézusi igazságot mélyítjük el és tesszük életprogrammá: „Életemet magam adom oda és nem úgy veszik el tőlem.” (János 10,18)

5. Következő terület: *az egyházközségek karolják fel az udvarlási kapcsolatokat, a jegyességet.* Az Egyház a fiatal élet ezen szakaszát kairoszknak, kegyelmi időnek tekinti: a fiatal először kezd el aggódni valakiért, először tapasztalja meg, mit is jelent szeretni, nem csupán szeretve lenni. Ez idő alatt élük meg, hogy adhatnak egymás szavaira, így a házasság szentségének igénye valóban életet elhordozó valóság lehet. Szükséges lenne, hogy egyre több helyen, esetleg egy-egy régióban katekumenális jelleggel foglalkozzunk a házasságra készülőkkel, amelyben van helye a tanúságtételeknek a közösség építésére és a liturgiának (pl. jegyesek ünnepélyes megáldásának).

Fontos az egyházközségekben, hogy *egyre több család-csoport* alakuljon, meglévő csoportjaik megújuljanak. Itt nagy segítségünkre lehetnek a különböző megújulási mozgalmak.

Család és demográfia szorosan összetartozó fogalmak, kontinensünk előregedő földrésze. A 2050-es évekre várhatóan 162 millió 60 éven felüli és mindössze 60 millió 15 éven aluli ember lesz. Beláthatatlan következményei lesznek ennek a ténynek. *A Család Éve kell, hogy megújítsa bennünk az élet iránti tiszteletet, az emberek méltóságának védelmét, akár a magzati, akár az elaggott élet irányában. A megerősödött családi élet, ahol eleven a hit és a szeretet, világra hozza a megfogant életet és nem a halálba, hanem a halálíg segíti idős beteg családtagjait.*

Fontos a *nemzedékek összefogása.* A Családok Pápai Tanácsa már régóta szorgalmazza a három nemzedék egymásra találását. Szükség van a nagyszülők nemzedékére, hogy a fiatal házaspárok találkozhassanak egymással, de azért is, hogy továbbadják az unokáknak a családi, nemzeti és vallási értékeket, hagyományokat.

A Család Éve nem lehet kirekesztő azok irányában, akik valamilyen okból nem rendezték házasságukat, nem élnek szentségi házasságban, de azok fele sem, akik ugyan szentségi házasságot kötöttek, de később újabb párkapcsolatban folytatják életüket. Rokonságunkban, baráti körünkben legyünk bátorítóak azok iránt, akik rendezhetik házasságukat, s akiknek ez nem áll módjukban, azokban is tudatosítsuk, hogy ők továbbra is megkeresztelt emberek, helyük van Krisztus egyházában.